

MITJA RIBIČIČ: 27. april 1941–27. april 1984

Moč v fronti združenih ljudi je nepremagljiva

Triinštirideset let! V življenju človeka izpolnjena delovna doba, v življenju naroda čas, ki ga merimo z ustvarjalnim prispevkom vsega ljudstva, mnogih rodov, pa tudi z mestom, ki ga narod pribori in pridobi v svetovni družini narodov. Kot vsak spomenik, ki kljubuje preizkušnjam časa, je tudi akt ustanovitve OF že dobil dragoceno zgodovinsko patino. Zapisan je v kroniki sodobne slovenske zgodovine kot usoden, prelomni datum, kot primer izrednega poguma in samozavesti. To je bila iskra, ki je zanetila neugasljiv plamen upornosti in kljubovanja v srcih slovenskih ljudi. Slovenski narod, ki ga je Ivan Cankar tako zavzeto imenoval proletarski narod, se je pod vodstvom komunistov organiziral v največje in najširše narodnostno in socialno gibanje, trdno odločen, da za vselej vzame svojo usodo v svoje roke, postane svoje sreče kovač.

Ni mogoče pravilno vrednotiti zgodovinskega pomena tega pogumnega dejanja slovenskih komunistov, krščanskih socialistov, sokolov in kulturnih delavcev 27. aprila na Večni poti, če si ne priključimo v spomin okoliščin, v katerih se je znašel slovenski narod po razkosanju Jugoslavije in Slovenije. Obsojen je bil na smrt, ogrožen je bil njegov obstoj, izpostavljen je bil strahovitemu terorju treh fašističnih okupatorjev, ki so takrat dva meseca pred napadom fašistične Nemčije na Sovjetsko zvezo, zmagovali na vseh frontah. V takšnem obupnem položaju smo napovedali vojno fašizmu in začeli organizirati oboroženo vstajo, ki se je bliskovito razširjala, dokler ni zajela zadnjih obronkov slovenskega narodnostnega ozemlja.

Ustanovitev OF je v prvi vrsti naš slovenski, naš največji narodnostni in državni praznik. OF je bila pomembna združevalna sila vseh slovenskih ljudi, neglede na njihov socialni položaj ali svetovno nazorsko prepričanje. Njen vpliv je segel tudi daleč prek nacionalnih meja in prek morja do naših izseljencev. Geslo Zedinjene Slovenije, pravica do samoodločbe in oblikovanja svoje ljudske države, v kateri bo oblast pripadala delovnemu ljudstvu – vse to smo s partizansko zmago uresničili z velikimi žrtvami in velikim junaštvom.

Vendar OF ni samo naša pridobitev, ona ima tudi širši jugoslovanski in svetovni pomen. Ne samo zato, ker je bil naš narodno osvobodilni boj prirodno povezan tudi z bojem drugih jugoslovanskih narodov in ker se je pod vplivom moči naše revolucije ta širil tudi daleč v Italijo in Avstrijo. Iz tega boja je zrastle Nova Jugoslavija, skupnost enakopravnih narodov, na delegatskih temeljih zgrajena federativna država.

Tako je bila v boju uresničena stoletna težnja po združitvi jugoslovanskih narodov, kar je ustvarilo za vsakega od njih in za vse skupaj dobre pogoje za gospodarski in kulturni napredek, pa tudi za njihovo združeno moč, kadar smo morali kljubovati vsem, ki so segali po naši samostojnosti in svobodi. Toda slovenska frontovska izkušnja s čudovito organiziranostjo množičnega gibanja, partizanskega zaledja in nove ljudske oblasti je bila velikega pomena tudi za druge predele Jugoslavije. Postala je vsejugoslovanska s postopnim ustvarjanjem frontovskih organizacij ter pozneje ljudske fronte in socialistične zveze delovnega ljudstva.

Slovenski komunisti, še posebej Kidrič in Kardelj sta bila nosilca preobrazbe komunistične stranke takratnega stališnega vzora v povsem novo organizacijo delavske avantgarde. Zgodovinski pomen

Nadalj. na 2. str.

Delovnim ljudem in krajanom iskrene čestitke ob prazniku dela, 1. maju in ob dnevu ustanovitve OF, 27. aprilu.

Josip Broz Tito (1892–1980)

Nastaja vprašanje: Zakaj se nam v gospodarstvu iz leta v leto ponavljajo skoraj isti problemi in slabosti? Kako to, da si jasno in natančno zastavimo letne in petletne cilje in naloge, potlej pa ugotovimo, da smo jih le deloma uresničili? Kaj je temu krivo?

V veliki meri gre za neizpolnjevanje tega, kar določimo s samoupravnimi sporazumi in dogovori. Dokaj uspešno izgrajujemo sistem, sprejemamo zakone in plane, dosegamo dogovore in sporazume. Ne gre torej za slabosti sistema, čeprav so njegove zboljšave vedno možne in potrebne, marveč za delovanje mimo sistema, za to, da se ne držimo sistemskih rešitev in dogovorjenih stališč, za neodgovornost na raznih ravneh, tu in tam pa tudi za zavestno spodkopavanje tega, kar smo sprejeli...

Kaj nas v sedanjih okoliščinah čaka kot neposredna in dolgoročna naloga? Naša temeljna usmeritev mora biti politika stabilizacije. Bojevati se moramo za bolj stabilna gibanja, četudi za to ceno, da bo gospodarska rast začasno nekoliko počasnejša.

(iz govora na osmem kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije 1978)

DOGOVORI

GLASILO SZDL LJUBLJANA CENTER

Leto XI – 23. april 1984

Štev.: 6–7 BREZPLAČNO

„...manj strašna noč je v črne zemlje krill,
kot so pod svetlim soncem sužni dnovi.“
(dr. France Prešeren)

Revolucionarna misel velikega slovenskega poeta nas združuje tudi ob 1. maju, mednarodnem prazniku dela, borbenem dnevu solidarnosti, v svobodni domovini. Skoraj stoletje se tega zavedajo tudi vsi delavci sveta. Praznovanje 1. maja je zgodovinsko vezano na veliko stavko delavcev v ZDA, sitih izkoriščanja, ki so javno demonstrirali in se postavili po robu vladajočemu razredu z zahtevo po 8 urnem delavniku, 8 urnem počitku in 8 urnem prostemu času. V oboroženem napadu na stavkajoče je bilo ubitih in ranjenih večje število delavcev, mnogi pa so se znašli v zaporih. V spomin na te krvave dogodke je bilo na II. kongresu Internacionalne leta 1889 sklenjeno, da bodo delavci po vsem svetu organizirali množične demonstracije in stavke.

Slovenski in hrvaški delavci so se že leta 1890 pridružili svetovnemu delavskemu gibanju. Kljub pre-

Ob prazniku dela

povedim, streljanju in zapiraju udeležencev, so delavci v predvojni Jugoslaviji množično sodelovali v demonstracijah. Med NOB pa so prvomajske demonstracije še bolj združevale delavski razred Jugoslavije v borbi proti okupatorju.

V svobodni domovini je 1. maj proglašen za državni praznik. Zato v teh prazničnih dneh ne smemo le obujati spominov na dogodke iz preteklosti, pač pa izražati našo solidarnost z narodi, ki se še vedno borijo za svobodo in svoje pravice, vse sile pa usmeriti v dosledno, odgovorno in učinkovito uresničevanje tistih nalog, ki jih narekujejo družbenoekonomske razmere v naši družbi.

Ena osnovnih nalog delavcev naše samoupravne socialistične družbe, organiziranih v Zvezi sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacijah je dosledno uresničevanje ciljev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Pomemben prispevek k temu bo še produktivnejše delo, boljše gospodarjenje, združevanje dela in sredstev, iskanje notranjih rezerv, boljše gospodarjenje s časom itd. Vse bolj se

moramo zavedati dejstva, da dohodek, ki ga pridobimo na račun prekomernega poviševanja cen, ni merilo dobrega gospodarjenja in dela. Zato se moramo zavzemati za realno ovrednotenje proizvodov in storitev. Še posebej to velja za osnovne organizacije Zveze sindikatov, ki morajo s svojim političnim delovanjem zagotavljati realno, odgovorno in demokratično odločanje o vseh vprašanih družbene reprodukcije, preseganje lokalnih interesov posameznih OZD in povezovanje v enotnem jugoslovanskem prostoru.

Čeprav je ocenjeno, da so OZD s področja gospodarstva naše občine v lanskem letu v zaostrenih pogojih dokaj dobro gospodarile, pa niso dosegle vseh planiranih ciljev. Na višino in gibanje finančnih rezultatov so prevladujoče vplivale cene, katerih rast je bila zlasti intenzivna v zadnjem četrtletju. Zato bodo morali delavci v letošnjem letu in vnaprej prevzeti aktivnejšo vlogo pri sprotnem ocenjevanju rezultatov gospodarjenja in pravočasnem načrtovanju ukrepov za odpravljanje ugotovljenih slabosti.

Z uresničevanjem dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije je tesno povezano tudi oblikovanje in sprejemanje samoupravnih sporazumov o skupnih osnovah in izhodiščih za razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, ki so v večini primerov že pripravljene za javno razpravo. Naša naloga je, da se aktivno vključimo v razpravo ter s svojimi mnenji in pripombami prispevamo, da bodo le-ti čimbolj podlaga za pripravo in sprejem ustreznih samoupravnih splošnih aktov v OZD, kar bo treba opraviti najkasneje do konca leta. Zagotavljanje socialne varnosti delavcem, mora biti v zaostrenih pogojih gospodarjenja eden bistvenih elementov dejavnosti v sindikatih. Prav tu lahko dokažemo resnično medsebojno solidarnostno pomoč med delavci. Obenem se moramo boriti proti vsem poskusom izigravanja solidarnosti in preprečevati, da bi nekateri še naprej živeli na račun dela drugih delavcev.

Vsem delavcem, delovnim ljudem in občanom občine Ljubljana Center iskrene čestitke ob prazniku, z željo, da po delegatskih poteh vsak prispeva svoj ustvarjalni delež k nadaljnji krepitvi našega političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

VINKO ERŠTE